

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Screening van pasgeborenen

Algemeen en prenataal

Arjan Lock, arts M&G
6 november 2014

Bevolkingsonderzoek | 6 november 2014

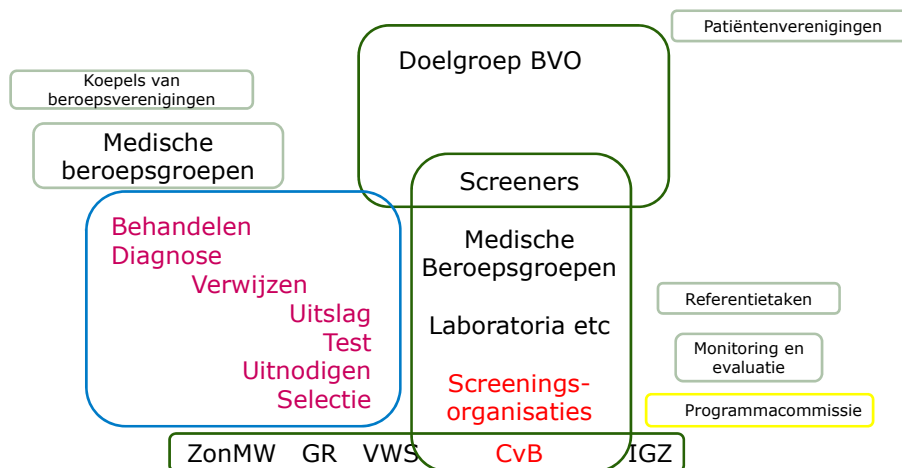

Disclosure belangen spreker

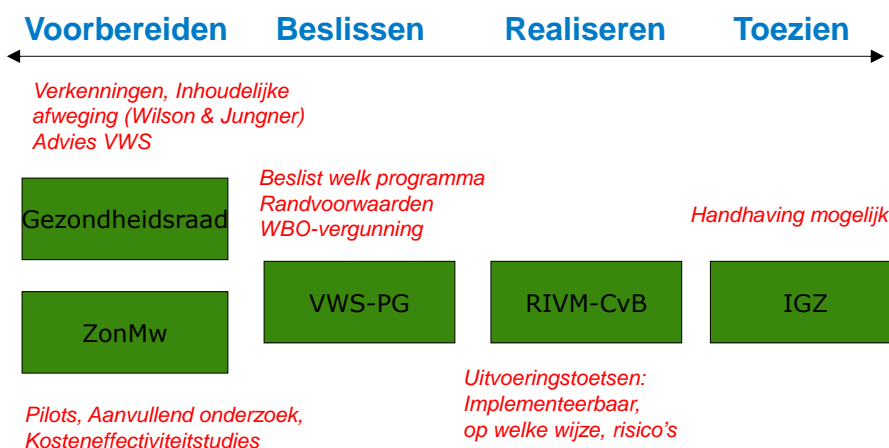
(Potentiële) belangen- verstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	N.v.t.
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk ...	N.v.t.

Organisatie bevolkingsonderzoeken

Rol overheidspartijen bij bevolkingsonderzoek

Regietaken CvB

- Netwerk organiseren en in stand houden
- Financieren (subsidie dan wel via RIVM)
- Kwaliteit borgen (kwaliteitseisen aan de uitvoering)
- Deskundigheid bevorderen
- Communiceren met het publiek en professionals
- Monitoren en evalueren incl. benodigde informatiehuishouding
- Kennis ontsluiten (bijeenvbrengen van kennis uitvoering en wetenschappelijk)
- Innoveren en implementeren (ontwerp, voorbereiden, inkopen etc)
- Informeren en adviseren van VWS en andere partijen
- Verantwoording afleggen aan VWS

5

Prenatale Screening Infectieziekten en Erytrocytenimmunisatie

6

Bevolkingsonderzoek | 6 november 2014

PSIE algemeen

- Deelname: ~100% waarvan 88% voor week 15
- Doel: gezondheidswinst
- WBO: niet vergunningplichtig
- Financiering: uit begroting VWS
- Uitvoeringsorganisatie: RIVM DVP
- Uitvoerders: VKZ + laboratoria

PSIE screeningstest

< 13 weken bloed moeder testen op:

Infectieziekten

- Hepatitis B: test op verwekker (HBsAg)
- Syfilis: test op verwekker of op antistoffen
- HIV: test op antistoffen

Erythrocytenimmunisatie

- ABO-bloedgroep
- RhD antigeen
- Rhc antigeen
- IEA

PSIE beleid (1)

Hepatitis B positief

1. Confirmatie
2. Bepalen activiteit infectie (anti-HBc, HBeAg, anti-Hbe)
3. Bij actieve infectie moeder verwijzen naar zorg voor medicamenteuze behandeling
4. Kind postpartum HBIG binnen 2 uur + Hep B vaccinatie binnen 48 uur (RVP)
5. Borstvoeding geen probleem
6. Meldingsplicht

PSIE beleid (2)

Syfilis positief

1. Confirmatie
2. Verwijzen moeder naar zorg (behandelen met antibiotica bij voorkeur voor week 14)
3. Eventueel kind na geboorte ook behandelen met antibiotica
4. Borstvoeding alleen probleem bij actieve laesie ter plaatse
5. Geen meldingsplicht

PSIE beleid (3)

HIV positief

1. Confirmatie
2. Verwijzen naar behandelcentrum HIV/AIDS
3. Preventie van verticale transmissie
 - door medicamenteuze behandeling van de zwangere
 - vermijden invasieve diagnostiek tijdens de zwangerschap en de bevalling
 - vermijden van contact tussen maternaal bloed en bloed/slijmvliezen van het kind
4. Borstvoeding afgeraden
5. Geen meldingsplicht

11

Bevolkingsonderzoek | 6 november 2014

PSIE beleid (4)

RhD antigeen negatief

1. bij 27 weken: bepalen RhD antigeen / antistoffen bij moeder + foetale RhD bepaling + bepalen andere IEA
2. kind RhD antigeen positief: moeder anti-RhD-Ig toedienen bij een zwangerschapsduur van 30 weken (uiterlijk week 32) en binnen 48 uur na de bevalling
3. Navelstrengbloedbepaling alleen nog in bijzondere gevallen

Rhc antigeen negatief

1. bij 27 weken: bepalen Rhc IEA en andere IEA
2. indien IEA boven grenswaarden: verwijzen naar zorg
3. mate anemie bepalen
4. opgeleide ernst HZP: intra-uteriene transfusie, postpartum fototherapie, immunoglobuline en/of wisseltransfusie

12

Bevolkingsonderzoek | 6 november 2014

PSIE cijfers

Infectieziekten	Zwangeren	Voorkomen infecties
Hepatitis B	600 (0,33 %)	50-75
Syfilis	80 (0,05 %)	5-10
HIV	140 (0,1 %)	5-10

Erythrocyten immunisatie

RhD / Rhc negatief: 15% / 18%

RhD IEA: 3,5% (1969)- 0,6% (1992) – 0,3% (2004) | HZP 50 / jaar

Overige IEA: vroeg 0,33% – laat 6% | HZP 4-10 / jaar

Prenatale screening downsyndroom & Structureel Echoscopisch Onderzoek

Down/SEO algemeen

Deelname: Down: 25% / SEO: 80% (2013)

Doel: handelingsopties /geïnformeerde keuze

WBO: Vergunningplichtig

Financiering: vanuit ZVW

< 36 jaar CT zelf betalen, vervolgdagnostiek vergoed

≥ 36 jaar CT vergoed (tot 1/1/2015), vervolgdagnostiek vergoed

SEO vergoed, vervolgdagnostiek vergoed

Uitvoeringsorganisaties: Regionale centra

Uitvoerders: VKZ, laboratoria, echocentra

Down/SEO screening

Down: counseling → combinatietest bestaande uit:

- Bloedonderzoek bij 9-14 weken zwangerschap: PAPP-A en β HCG
- Echoscopisch onderzoek bij 11-14 weken zwangerschap: NT-meting
- Op basis van algoritme waarin ook leeftijd kansbepaling T21 (T13, T18)

SEO: Counseling → echo bij 18-22 wkn zwangerschap

- Neurale buis defecten
- Andere structurele afwijkingen (model protocol NVOG)

Down/SEO beleid

Down: Kans op basis CT > 1:200

- Verwijzing naar Centrum voor Prenatale diagnostiek
 - Vruchtwaterpunctie (chromosomaal onderzoek)
 - Vlokkentest (chromosomaal onderzoek)
 - NIPT (sinds 1 april 2014, in studieverband)

Afwijking bij SEO:

- Verwijzing naar Centrum voor Prenatale diagnostiek
 - Geavanceerd ultrageluid onderzoek

Down/SEO cijfers

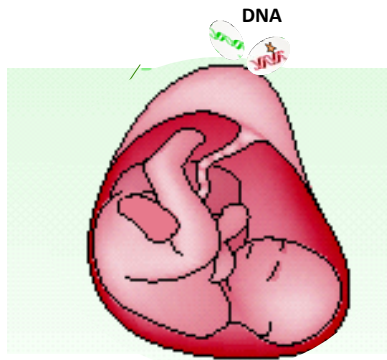
Down	%
CT: kans T21 > 1:200	7
CT: kans T18 > 1:200	2
CT: kans T13 > 1:200	1

SEO	%
Verdenking NBD	0,1
Verdenking anders	3

Niet Invasieve Prenatale Test

Testen op de foetus vanuit het bloed van moeder, nieuwe bloedtest

Vrij DNA van de foetus komt in de bloedbaan van moeder

19

NIPT juni 2014

CT versus NIPT

CT

- Sensitiviteit 85-95%, specificiteit: 93-96%, fout positief 4-7%, PVW 5%

NIPT

- Sensitiviteit 99,5%, specificiteit : 99,7%, fout positief: 0,3%, PVW als eerste screeningstest 40%, PVW: na combinatie-test: 94%

Opmerkingen:

- NIPT voorkomt 'riskante' invasieve diagnostiek
- NIPT biedt geen zekerheid bij positieve uitslag

20

NIPT juni 2014

Meer informatie

www.rivm.nl/Onderwerpen/B/Bevolkingsonderzoeken_en_screeningen

